

Notă de informare privind jurisprudența Curții – Nr. 128

Martie 2010

Antică și societatea „R” împotriva României – 26732/03

Hotărârea din 02.03.2010 [Secția a III-a]

Art. 6

Procedură civilă

Art. 6 § 1

Proces echitabil

Absența motivării hotărârii civile de condamnare a unui fotoreporter în solidar cu societatea editoare a cotidianului: *încălcare*

Art. 10

Răspunderea civilă a societății editoare a unui cotidian în calitate de angajator a unui fotoreporter găsit vinovat de lezarea demnității unei persoane implicate într-o cauză foarte mediatizată: *încălcare*

În fapt – Reclamantii sunt o casă de editură a unui cotidian și fotoreporterul, un angajat al acesteia. În ianuarie 1999, au fost publicate în cotidian două articole privindu-l pe R.D., fost director al unei societăți americane intrate în faliment și la care statul român deținea participații financiare. Al doilea articol a fost semnat de către primul reclamant și de colegul său, fotoreporterul Cornel V. În martie 1999, R.D. a sesizat parchetul de pe lângă judecătoria cu o plângere penală pentru insultă și calomnie. În septembrie 2002, instanța l-a achitat pe latura penală pe redactorul-șef al cotidianului, Cornel V., și pe reclamant, însă l-a condamnat pe acesta din urmă la plata de despăgubiri. Societatea reclamantă a fost considerată responsabilă civilmente, în solidar cu reclamantul, în calitate de angajator al acestuia. Recursurile formulate de reclamantii au fost respinse.

În drept – Art. 6 § 1: Reclamantul a fost condamnat în calitate de autor al unui articol publicat în cotidianul editat de către societatea reclamantă care ar fi lezat demnitatea omului de afaceri R.D. Instanțele au reținut numai răspunderea personală a primului reclamant pentru acest articol, pe care l-a semnat împreună cu colegul său Cornel V. Pronunțându-se astfel, instanțele au considerat credibilă apărarea lui Cornel V. în conformitate cu care, în pofida semnăturii sale care figura lângă cea a reclamantului la sfârșitul articolului incriminat, acesta doar a făcut fotografiile care însoțeau respectivul articol. În schimb, instanțele nu au explicat de ce nu a fost reținută aceeași apărare prezentată de către primul reclamant, susținută de declarația lui Cornel V. și de rezultatele anchetei parchetului, precum și de contractul de muncă al primului reclamant din care reieșea calitatea sa de fotoreporter. Nu este de competența Curții să examineze temeinicia motivului întemeiat pe lipsa calității de autor al articolului incriminat, în ceea ce îl privește pe primul reclamant. O astfel de examinare nu se impune pentru a constata că motivul în cauză era cel puțin relevant și că, dacă instanța l-a considerat întemeiat, trebuia în mod necesar să respingă acțiunea împotriva reclamantului. Astfel, această întrebare impunea un

răspuns specific și explicit. Din cauza lipsei acestuia din urmă, este imposibil să se știe dacă instanța doar a neglijat motivul în cauză sau a dorit să îl respingă și, în această ultimă ipoteză, din ce motive. În sfârșit, instanța a reținut că și societatea reclamantă este responsabilă civilmente, în calitate de angajator al primului reclamant. Prin urmare, condamnarea sa rezulta din cea a reclamantului. Chiar dacă publicarea de către aceasta a articolului în litigiu nu a fost niciodată contestată, ea nici nu a fost pusă în discuție direct de instanțele naționale. Condamnarea societății reclamante nu este motivată, având în vedere că ea era accesorie condamnării primului reclamant.

Concluzie: încălcare (unanimitate).

Art. 10: Părțile consideră de comun acord că decizia civilă prin care societatea editoare a cotidianului a fost obligată la plata de despăgubiri constituie o ingerință în dreptul său la libertatea de exprimare. Ingerința era prevăzută de lege. Ingerința urmărea un scop legitim, anume acela de a proteja reputația unei alte persoane, în cauză cea a omului de afaceri R.D. Rămâne de examinat dacă ingerința era necesară într-o societate democratică. Societatea reclamantă a fost obligată la plata de despăgubiri, în urma unui articol publicat în cotidianul pe care îl edita. Acest articol viza pretinsa implicare a omului de afaceri R.D. în falimentul unei societăți căreia statul român îi acordase un împrumut considerabil și în special faptul că acest împrumut i-a profitat personal, construindu-și o vilă scumpă, pe care ulterior a vândut-o de teama începerii unei urmăriri penale împotriva sa. Astfel, articolul incriminat privea un subiect de interes general pentru societate, fiind vorba despre gestionarea patrimoniului statului prin acordarea de împrumuturi directe societăților. Instanța a condamnat societatea reclamantă ca fiind responsabilă civilmente, în calitate de angajator al primului reclamant. Obligarea acesteia la plata de despăgubiri decurgea astfel din condamnarea reclamantului și nu viza propria răspundere în calitate de editor a cotidianului în care a apărut articolul în litigiu. Prin urmare, instanțele nu au oferit o motivare suficientă a condamnării în litigiu. În plus, cuantumul despăgubirilor ce trebuiau plătite era deosebit de ridicat la acel moment, aproximativ de treizeci de ori salariul mediu lunar în România, și depășea de trei ori maximul amenzii penale prevăzute la momentul respectiv pentru infracțiunea de calomnie. O astfel de sancțiune pune în pericol echilibrul ce trebuie menținut între dreptul societății reclamante la libertatea de exprimare și exigențele sociale de interes general.

Concluzie: încălcare (unanimitate).

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului
Redactat de grefă, prezentul rezumat nu obligă Curtea.

Apăsați aici pentru a accesa *Note de informare privind jurisprudența* ([Notes d'information sur la jurisprudence](#))